

Od živého slova ke společenství a službě

/Repríza proslovu v Olomouci a to ve Štíříně 16.června 1990/

V "Chasidských vyprávěních" která vyšla letos v Kalichu čteme:

"Lidé prosili jednoho rabína, jehož dědeček byl Baalšemovým žákem, aby vyprávěl nějaký příběh. "Příběh", odpověděl jim, "se má vyprávět tak, aby byl sám o sobě pomocí." A vypravoval: "Můj dědeček byl chromý. Jednou ho prosili, aby vyprávěl něco o svém učiteli. I povídal jim, jak svatý Baalšem při modlitbě skákal a tančil. Můj dědeček vstal a vyprávěl, a vyprávění ho strhlo tak, že sám začal skákat a tancovat, aby ukázal, jak to dělal mistr. Od té chvíle byl uzdraven. Tak se mají vyprávět příběhy."

Podle Martina Buhra to je chasidské pojetí příběhu: to co se stalo, když se vypráví správným způsobem, tak ta esence, to Slovo živé Slovo znovu a znovu zapaluje.

Příběh Miličova domu, příběh zámku a příběh práce v uprchlických táborech znovu a znovu strhává lidi k tomu, aby v jiných podmínkách, v jiné době napodobili to, co přijali. Slovo, které vytváří společenství, vede ke službě. Vyprávěl jsem ten příběh v Olomouci. Mladí lidé z "Agnetury humanitární pomoci" byli nadšeni zvláště tím, že celá akce Miličova domu začala z něčeho, z těžkých poměrů, z chudoby. V jaké těžké situaci byl Přemysl Pitter ve válce, jak mělem zahynul a jak při návratu přemýšlel o tom, proč vlastně byl zachován při životě. Napadlo ho, že byl zachován proto, aby sloužil dětem, které viděl když přijížděl domů do Prahy, jak kradou uhlí na nákladovém nádraží na Žižkově. A právě těm Žižkovským dětem věnoval v prvním běhu svou akci.

Těm olomouckým se líbilo, jak na počátku se vytvořilo společenství kolem "matky" Pohlové, potom kolem Přemysla Pittra, jak pak byla získána učitelka Olga Fierzová, která se v Anglii zúčastnila pacifistického shromáždění. Vytvořilo se pevné společenství, které žilo hledáním pravdy, žilo z poznání živého Slova, evangelia.

Všichni chápali, že to živé Slovo je bez hranic konfesí a národností. Patřil k němu Jindřich Tutsch, to byl Němec. Také MUDr Emil Vogel, "váčiček" byl pražský Němec, my jsme ho po válce vnímali jako "našeho člověka" - a přece to byl vůdce pražských junáků lesní moudrosti "Přadfinder". Právě tak Dr Emil Schieche, toho jsem viděl zde na Štíříně a pak před dvaceti lety ve Stockholmu byl Němec.

Tak se lidé kolem Přemysla Pittra seběhli, aby hledali pravdu a poznávali, že ta pravda v sobě zahrnuje lásku, která nemyslí na to budu mít z toho, že někomu pomohu, která nemyslí na úspěch, která vidí "poslední cíl" v tom, že tomu člověku pomohu. Třeba teplou večeří, nebo laskavým slovem. A ten zvláštní záměr byl vyjádřen postavením Miličova domu.

Vyprávění příběhu byl způsob, jak Přemysl Pitter sám mluvil. Historii chápal jako zdroj příběhů, které nemají být jenom slyšeny, ale mají se uvádět do skutečnosti. Když krátký čas studoval na Husově bohoslovecké fakultě a slyšel o Miliči z Kroměříže a když ho studoval tak ne proto, aby dobře složil zkoušku, ale proto, že chtěl toho Miliče napodobit.

Milič z Kroměříže založil domy pro ženy na scestí, které se obrátily na lepší cesty díky jeho kázání, ale Milič pochopil, že musí mít pro tu lepší cestu reálnou možnost. A jeho aktuální idea byla, aby děvčata na žižkově šla dům, kam by mohly chodit už jako děti, aby se nemusel stát takovými ženami, které by pak ve zralém věku musely činit pokání.

Jeho pojetí historie bylo, že to je vlastně příběh slova pravdy, slova lásky, my bychom ještě řekli jako woodcraftéři také slova krásy a zdraví. Slovo získává lidi, aby se seskupili, aby vytvořili společenství. A jestli to společenství přijme skutečně to slovo za své, tak to končí službou, která si nežadá odměnu.

To je příběh Přemysla Pittra a vy vlastně jste jeho herci nebo hrdinové anebo postavy, loutky a možná ještě více než loutky dělníci toho příběhu. A je to příběh Přemysla Pittra, který nás tu shromáždil Přemyslem Pittrem to začalo.

A myslíme na Olgu Fierzovou, která se dožije devadesátí let a buď hrizně rád, když mě pověříte, abych jí toho 24. června mohl i za Vás pozdravovat. /Hlas z pléna: "...čertfence!"/. Poslouchejte: 26. července narozeniny, ale slavit se budou 24. června a tajně slavit, ona si nepřije, aby se slavila osoba. Český sbor se srazí v červenci neschází, jak vám může potvrdit Titus Zelený a tak to bude o měsíc dřív. A já tihned na začátku řeknu, že se vůbec o narozeninách mluvit nebude...

Ferdinand Krch. Jeho příběh je neméně pozoruhodný než příběh Přemysla Pittra. A patří jistě i k tomu rabínu, on také pomáhal tím tančím a skákáním, o pohybu s hudbou a zpěvem napsal celou knížечku. Dět lze vést k dobru přes pohyb, přes tanec, samozřejmě ne nějaký společenský, ale živý, rytmický pohyb. Nemyslím si, že to bylo náhodou, že te cadík Bealšem při modlitbě poskakoval a tančil, to nám ž z Lesní moudrosti je tak blízké.

Zmínil jsem již Emila Schiecheho, nám se už řadu let neozývá. /Hlas z pléna: "...zemřel před pěti lety!"/.

Josef Horáček toho vyjíměčně také jmenuji, pro nás jako chlapce udělal maximum. Přemysl Pitter ho pověřil, aby byl takovým jeho, jak by se dnes řeklo, agentem Přemysla Pittra a jeho idejí v našem tajném kmeni lesní moudrosti - v Liščím kmeni a v roce 1944 chodil na naše schůzky a byl s námi i na sněmu. Takovým nenásilným způsobem zaváděl metody Milíčova domu, hlavně zpívání, na zpěv se kladl důraz. "Jas, jas, jas, na naší besídce plní nás", či jak to je.

Nebudu pokračovat ve vyjmenovávání, někteří tady jsou, jiní nejsou někteří nás předešli. Zmíním už jenom slovíčko Henka. Volal jsem na číslo uvedené v novinách. Mluvili jsme nejdřív anglicky, tj, já jsem lámal angličtinu vkládaje do toho slova indiánská a on potom přešel na češtinu, na štěstí a říkal: "Hlavně potřebuju vidět Toníka Moravce, poněvadž on byl můj otec a matka a bratr a všechno." A máme tu mezi sebou velkého náčelníka Atahualpu. A Dr. Vojtěch Trnka nebyl jen Vojtěch Trnka, to byl Bičigeš /Beejeegash/. Wučiček na nás udělal velký dojem; když jsme ho zvali, aby s námi tábořil ve stanu, tak říkal: "To už nepůjde, Wučiček už je starýj páprda". A to jsme ho pak často citovali. Ovšem: byl tehdy mnohem mladší než jsme dnes my!

Pro nás to byla ohromná věc, že jsme tady mohli být jako velice mladí. Já jsem tu býval v 15 a 16 letech. S Evženem máme primát, že jsme viděli štiřínsský zámek ještě dva měsíce před osvobozením republiky. Dávali jsme se přes plot na zámek tehdy ještě Ringhoffrův. Potom jsme sem jezdili po osvobození a svým způsobem jsme se pokoušeli pomáhat při té pozoruhodné akci záchrany dětí.

Jako poslední bych chtěl připomenout věc, akci, kterou by bylo třeba podchytit a zpracovat. Ta neobyčejná, nejtěžší služba a nejtěžší práce, kterou podnikl Přemysl Pitter spolu s Olgou Fierzovou - to byla práce v uprchlických táborech.

V pětapadesátém roce se vrátil jeden z našich utečenců a vyprávěl, jakou neobyčejnou práci koná v táboře Valka Přemysl Pitter koná. "To je opravdu křesťanská práce, poněvadž bratr Přemysl se sestrou Olgou se starají o lidi, o které nemá nikdo zájem. Mnozí z nich jsou nemocní, nemožní, neschopní se naučit cizí jazyk. Nemá o ně zájem žádná služba, žádný zaměstnavatel, nemají žádné příbuzné. A ty lidi se pokouší Přemysl a Olga zachránit."

Já jsem teď pročetl životopis Přemysla Pittra, který napsala pod názvem "Přemysl Pitter and his Work" Olga Fierzová. Měl by vyjít česky, myslím si, že je to nejlepší práce, která byla o celé věci napsána. Propadla ovšem u "cenzury" Přemysla Pittra. Prohlásil, že je chyba, že se ~~xxx~~ tu píše o něm - že on byl tím posledním, kdo něco vykomal.

A když se pak pustil do vzpomínek "Nad vřavou nenávisti", tak doplňoval právě to, co se mu nelíbilo. Závěr tvoří dopisy Přemysla Pittra, které psal přátelům do Anglie. Jako nikdy dříve ani zde nezdůrazňuje to těžké, špatné a bolestné, s čím se setkával, ale přece jen při četbě těch dopisů, které byly zároveň voláním o pomoc, ucítíte, s jakou tíhou museli těch deset let zápasit oba Přemyslovci v uprchlickém táboře.

Milí přátelé, jsem velice rád, že jsem vás tady mohl vidět na vlastní oči. Některé z vás jsme znal jenom "z bájí a pověstí", některé jsem pozapomněl, Miloše Benedikta jsem si málem spletl s Toníkem Moravcem a naopak. A Mirek Matouš se mně musel představit znovu, ačkoliv se známe.

Paměť mně neslouží, ale přesto jsem byl rád, že jsem viděl Štířín, zámek abych tak řekl "vyfešákováný". Vypadalo to tady trochu jinak, i park vypadal jinak. V mém srdci je zapsán jinak, bližší, než na této vysoké úrovni. Ale jsem rád, že ty akce vlastně pomohly zámek zachovat. Záchrané akce zachránily nejenom ty děti, ale také zachránily ty Ringhofferovy domy.

A tak budiž vzdán dík i těm původním správcům a tady náčelník Atahualpa stál jako správce těch zámků hned na počátku, po osvobození.

Jsem rád, že jsem vás viděl a budete tak hodní a pověříte mě, abych sestru Olgu Fierzovou pozdravoval a pověděl jí, co tady bylo. Z podpisů bude mít přehled, kdo tady byl a tak se na nikoho nezapomene.

Ale myslím si, že bychom měli vzpomenout všech těch, kteří, jak bych to tak řekl, byli tady s námi a v jistém smyslu jsou s námi pořád. Prosím vás, abyste na chvíličku povstali a ztišili se.

SPOLEK PŘÁTEL MLÁDEŽE A MILÍČOVA DOMU

Na ^{ed}Albertově na Katěře rehabilitačního lékařství, v knihovně pod pracovním prof MUDr Pfeifra se sešel okruh přátel Milíčova domu s několika lékaři a přáteli /byl mezi nimi Miloš Rejchrt, který zastupoval svou ženu Jitku/ a Sváta Karásek/ a rozhodl se ustavit přípravný výbor pro obnovení spolku, který před válkou, za války a po válce vedl práci pro děti v Milíčově domě a který také zorganizoval záchrané akce pro židovské a pak německé děti /a dětí nejméně dalších devíti národností/ na zámcích na jih od Prahy.

Zdeněk Teichmann /Atahualpa/ a Mirek Matouš podali návrh na celkové zaměření činnosti spolku. MUDr Černý slíbil, že jeho žena JUDr Černá pomůže s formulací stanov /organizačního řádu/ a doporučil, aby se Spolek ~~xx~~ spolupracoval s organizací, která má na mysli rehabilitační a rekreační činnost pro chronicky nemocné děti.

Předsedou přípravného výboru se stal Eugen Schart, který se s prací Milíčova domu seznámil prostřednictvím Liščího kmene za války a pak ze všech jeho členů nejvíce prakticky spolupracoval na záchraných akcích na zámcích, později navštívil Přemysla Pittra a Olgu Fierzovou ve Švýcarsku apomáhal udržet spojení s nimi. Nyní je činný i v obnovené Luze československého woodcraftu. Přidružuje se Liga lesní moudrosti /"The Woodcraft League of Czechoslovakia".

O rozvoji staronové organizace vám podáme zprávu. Předběžná adresa je: Přípravný výbor Spolku přátel mládeže a Milíčova domu, Katedra rehabilit. lékařství, Albertob 6, 120 00 Praha 2.

Lide, kterým se říká kvákši

Duncan Wood

Kdo jsou kvečci ?

Jméno "Quaker" bylo zprvu výrazem pohrdání pro lidi, kteří si říkali "Přátelé". Dnešní Přátelé nic proti pojmenování kvěkrů nenamítají. Uznávají, že je to jméno výraznější než Přátelé. Přitom jsou si vědomi toho, že si veřejnost možná dává toto jméno do s uvislosti s charitativní či mírovou organizací. Ani jedno z těchto rozšířených pochopení není zcela nesprávné. Obě se však upínají ke zvláštním činnostem kvěkrů a uniká jim to podstatné, totiž že jde pouze o část života a práce náboženské Společnosti přátel. Tato Společnost je větví univerzální křesťanské církve. Nemá ani příliš stará - vznikla teprve kolem roku 1650 - ani příliš velká. Členstvo na celém světě dosahuje sotva 200.000. Má však svérázné prvky víry a praxe a to významně přispívá duchovnímu odkazu lidstva.

Vznik Společnosti přátel

Zakladatel Společnosti přátel, George Fox, se narodil v hrabství Leicestershire v Anglii, v roce 1624 jako syn skromných, v bázni Boží žijících rodičů. Vážný mladík a horlivý čtenář Bible, kterou prý znal nazapaměť, dospěl v době, kdy anglická občanská válka vyvolala velké intelektuální a duchovní kvašení. Jeho vlastní temperament a duch doby vedly k tomu, že se Fox stal člověkem, který hledá. Bylo třeba jen zdanlivě triviální události, aby začal s hledáním náboženské pravdy, a hledáním, jež se ukázalo být dlouhé a bolestivé. Jako někteří jiní duchovní vůdci prošel obdobím hlubokého pochybování a beznaděje, v němž^{ho} postupně neuspokojovali profesori a různé sekty. Jeho deník "Joirnal" zaznamenává, jak si náhle uvědomil, že hledá na nesprávném místě. "A když všechny mé naděje, které jsem do všech mužů a sekt vkládal, byly ty tam, takže jsem neměl nic, co bi mi z vnějšku pomohlo ... tu, hle, jsem slyšel hlas, který pravil: "Jest tu jeden, právě Ješís Kristus, který může promluvit k Tvé situaci." Těmito má lo slovy popisuje Fox svůj objev, že v každém z nás je zdroj světla, jež nás může vést k "čistému poznání Boha a Krista, ~~bez kteréhokoliv člověka, knihy či spisu~~".

(7)

Tak se zrodil datredni kvakersky pojem, poradnu popisovany jako "vnitřni světlo", "sémě" nebo "to Boží v každém z nás". Někdy se má za to, že to vede k nebezpečně optimistickému názoru na lidskou povahu. To však je chybné

interpretace pojmu, jemuž nejde o povahu člověka, ale především o povahu Boha: odhaluje, že Bůh není vzdálený a nedosažitelný, ale blízký, a že každý z nás má k němu přístup. Dovolíme-li to, může nás použít pro své účely. ...

Ohlasy na závěr 26. synodu

/Dojem/ Mně se závěrečné jednání líbilo. Po lednové "druhé třetině" se začalo toto nehybné, ušlechtilé zvíře vzpamatovávat. Odřeklo se KMK ! Vzalo na sebe spoluvinu na desolidarizačním lapsu z 11. února 1972 a rehabilitovalo tak církevně Ctirada Nováka, Jaromíra Dusa, Ladislava Rejčáka, a ostatní Vlastimila Slámu, kteří byli tehdy neprávem souzeni. Susův elaborát o nenarozených dětech a jejich maminkách byl křesťanský. Bratr Hromádka se odhodlal udělat něco statečného pro Behe. Stanovisko ke vztahům mezi Čechy a Slováky a hlas k prvnímu výročí nekrvavého převratu bylo blýskání na časy. A líbilo se mi i to, že tu mohli veřejně vystoupit pro zachování spolupráce s KMK, mohli obhajovat svou praxi, mohli hlasovat proti Poselství nebo se zdržet hlasování. Poslední třetina ve mně vzbudila naději.

/Chlas/ Ohlasy na synod v rodině i ve čtyřech sborech naší církve byly však velice kritické. "Měla jsem dojem, že na synodu je většina lidí, kteří se naučili žít v kompromisu tak, že už nejsou schopni nového myšlení." - "Ukázalo se, že církev je v hluboké krizi. Utěšující slovíčka, že to bude trvat dlouho, než se z krize dostane, moc naděje nepřidají." - "Přišli jsem tam s očekáváním, že dojde v církvi k převratu. Jsme všichni rozmrzeli z toho, že společnost byla schopná se aspoň vnějšně přerodit /i když vnitřně se také moc nepřerodila/ a došla k nějakým zásadním změnám. Církev k žádné změně zatím nedošla." - "Já jsem vždy věřila, že bychom jako křesťané měli být lepší. Ježíš nás zavezuje k tomu být krok před společností. Teď se ukazuje, že jsme na tom ještě hůř

než společnost." - "Neudělal se vůbec nic. Neodešli lidé, kteří měli odejít. Hromádka to aspoň slíbil. Ale zůstalo celé předsednictvo. Účelová zařízení zůstala v rukou střežících církevních struktur. Žádné místo nebylo obsazeno podle konkursu. O penězích, majetku církve, o cestách do díziny, o stipendiích rozhodují tiště lidé a ještě bezohledněji než dříve." - "Dokud církev trpěla totalitou, mohla všechno zlé svádět na komunisty. Teď je vidět, jak je církev mizerná a nemáme to na koho svést." - "Synody v padesátých, v šedesátých i v sedmdesátých letech byly lepší. Když byli ^uvěřeni faráři, promluví laici jako Mirek Žďárek, Rašek Žárský, Petr Rážíčka, Jaroslav Kraus. A teď tu j hratku vikářů podpořila se tva čtvrtina synodu." - "Mělo se říci, že se církev od zápasu za lidská práva distancovala. Pochvalovat si, že v těžkých dobách církev obstála, není pravda. A přímo lež je říkat, že jsme se nedistancovali. Fakulta vydala dokonce řadu bodů "theologicky" zdůvodněných."

Nechyběla ani kritika mého samého. "Nevím, zda bylo nejšťastnější, že ses postavil proti návrhu Trojana a Barty. Já si myslím, že by se v církvi měl udělat čistý stůl, že by bezcharakterní lidé měli vyklidit pozice. Otázka je, zda je to křesťanské. Ale tihle lidé se budou stavět stále za ty, kteří podávali zprávy Bezpečnosti a církev se z toho nikdy nedostane."

/Stanovisko/ Ani po synodu si nemyslím, že naše cesta je v prosazení lustrací. Více než polovička delegátů nevěděla pořádně co to je. Je to pro ně slovo jako kádrování, prověřování, souzení, světská spravedlnost. Kdo ví, že je to zjišťování záznamů v agendě nebo archivu nějakého úřadu, v daném případě Bezpečnosti? Dále: jsou mezi námi lidé, kteří se dívají na spolupráci s Bezpečností v době diktatury jako na bezvýznamný

~~lapsus jako je předmanželský nebo mimomanželský pohlaví~~
~~stýh.~~ Jsou i lidé, kteří se hájí tím, že "nikomu neubližovali", když podávali zprávy jen o cizině, o ekumenických gremiích, o druhých církvích. Nedošlo jim ještě, že to byla spolupráce na likvidaci církve a jejího přizpůsobení se účelům temných sil. Byla to činnost na úrovni Jidáše, který také vlastně jen řekl "pravdu", když prozradil místo Ježíšova nočního odpočinku a ochotně ty pány dovedl na místo. Konec koncekt: což tím nepřispěl k Božímu záměru?

/Polemika/ Myslíte si, že bychom tyto těžké otázky vyřešili tím, že bychom část těchto agentů ze synodu vymýtili? Celkové procento mezi funkcionáři naší církve je vysoké /10,4%/. Mezi členy synodu bylo nejspíš vyšší. Škarvanovy paměti ukazují, jak velice státní správě a Bezpečnosti na synodech záleželo! Odhaduji, že zde bylo asi tak 15 stálých řádných spolupracovníků a jistě řada těch, kdo "nevěděli, co činí", když vyprávěli zdvořilým operativcům, co je nová orinetace, kdo jsou letniční, proč baptisté křtí dospělejší a co si elektronická církev slibuje od moderní informatiky.

~~XZávěryxxxxxxxxxxxxx.~~ Náš zápas není proti tělu a krvi, ale proti mocnostem, které jsou vysoko. Představte si, že bychom donutili někoho předložením do umentů, které jsou k dispozici, aby šel "do kolen"? A většina synodu skládající se z lidí "řízených" i beznadějných "naivků" by tomu člověku odhlasovala důvěru? Přeměnili bychom se v politickou stranu a sklidili oprávněný posměch.

Druhá stránka je osobní. Řekl jsem na synodu, že člověk, který podával zprávy nejen připravoval kříž pro druhé a sobě si pletl oprátku. Jidáš pak už nenašel místo k pokání. Myslíte si, že najatí vrahové, obchodníci s děvčátky a prodávající drog nemají místa u Večeře Páně? myslím si také, že hříci o kterém mluvíme, je podle našich měřítek těžší, nejen stejný - ale nejspíš pro nemožnost jej veřejně přiznat. A i tyto "lapsi", hříšníci mají mít možnost svůj hřích vyznat.

/Výhled/ Proto souhlasím, bytostně souhlasím se stanoviskem Poselství: "Pokání však nelze vymoci žádným usnesením a nátlakem. Jen v hlubokém zpytování svých prováňení a dluhů pod Kristovým křížem a přijetím drahé milosti můžeme najít k sobě cestu a sřkat se s ostatními lidmi v naší zemi."... "Ty však, kteří podlehli dmonske moci státní bezpečnosti, prosíme, aby svá selhání vyznali svým bratřím a sestrám, ke kterým mají důvěru, a tak došli Kristova odpuštění."

Toto stanovisko odsítá zvrácené učení o "všemocnosti Stb", které exkulpuje a až posvěcuje zrádce a zaprodance. Nyní přijde o to, abychom vytrvale prosili tyto lidi, aby několik let nekandidovali v církvi, vzdávali se svých funkcí v senio-rátních výborech, nejezdili na synod, nepřednášeli na fakultě, odešli z různých gremií.

Stanovisko Susovým, zájmem o problematiku vězňů, o výchovu ke křesřanský pijatému manželství a rodičovství, starostí o čistotu vzájemných vztahů v naší republice synod vykročil na novou cestu od zahledění do svebe, do své "výbornosti" i do svých hříchů. Vykročil za Ježíšem, za nímž máme vyjít ze hradby avatého města a nést jeho potupu a vítěziz s ním. Máme výhled k církvi, která se p estane vyžívat v neškodné adoraci, ale bude poslušná svého Pána, bude jeho tělem.

Jan Šimeš

A NA ZEMI POKOJ !

Vánoční pozdrav "Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle" máme ve své paměti od dětských let. Je to výzva pro všechny lidi, aby o vánocích pozvedli svou hlavu k nebi, zaháždili hvězdy a projevíli dobrou vůli vůči lidem, s nimiž se setkají a tím přijali do svých srdcí a do svých domovů vánoční pokoj.

Lukášovo evangelium spojuje tento pozdrav s vyprávěním o Ježíšově narození za panování císaře Augusta v judské provincii blízko Betléma ve chlévě. Pozdrav byl určen pastýřům, kteří byli vyzváni, aby se šli poklonit malému dítěti, které má jednou vykonat velké věci pro všechny lidi: "Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid!" Evangelijní vyprávění dalo podnět lidové tvořivosti i inspiraci největších umelců k nesčetnému zobrazování a zpodobování hudebnímu, výtvarnému, divadlnímu i písničnickému.

Za války jsem byl v naší rodině, umenšené o vězněného otce pověřen úkolem číst na Štědrý večer tuto část druhé kapitoly Lukášova svědectví. A právě tehdy jsem si kladl otázku, co ale s lidmi, kteří dobrou vůli nemají? Patří vánoční pokoj také těm zlým? Nepřítelům? Copak Ježíš přišel jako vtělená láska také pro Herodesa, pro žoldnéře, kteří vraždili betlémské děti a pro ty, kdo popravují nebo hlídají druhé lidi ve věznicích a v táborech?

Ano, letošní vánoce jsou u nás stále ještě ve znamení celonárodního usmíření. A přece se už objevují erózní výhonky závisti, zloby a pomstychtivosti. Nastřá-

daný počet křivdy, utlačování a ponížení co chvíli vyrazí zpod pokličky národního porozumění a dorozumění mezi národnostmi a společenskými skupinami. A čím dále tím více ť se objevují nebezpečné úkazy. Loupež tří milionů korun. Lékař bezmyšlenkovitě poznamená něco o rozdělení zdravotní péče. Kamarádi postřeleného to pochopí jako tak často slyšené odmítnutí pomoci a marně spěchají do jiné nemocnice a kamarád jím po cestě umře. K našim hranicím se pomalu blíží statisíce uprchlíků a my jsme si ještě neuměli zvyknout na stovky, které tu jsou a nenaučili jsme se jím pomáhat. Bratrské národy si nedovedou vypomoci nějakou tou miliardou ani pomoc důstojně přijmout, nemluvě už o vděčnosti! Početný národní stát obsadí zemí svého malého ale zbohatlého souseda. A vyskytnou se údajní humanisté, a hlásí se třeba i ke křesťanství, kteří to bagatelizují nebo přímo achvalují.

Je opravdu čas přát pokoj všem lidem ? I těm, kdo dobrou vůli nemají ? Jako středoškolák jsem si všiml, že v Bibli Kralické jsou ta přání tři: 1. Jako základ: Sláva ny výsostech Bohu. Za druhé: Na zemi pokoj ! A za třetí: Lidem dobrá vůle! Rozuměl jsem tomu, že Bible dobře ví, že mezi lidmi často ani dobrá vůle není. Že je lidem té dobré vůle zapotřebí! Ať tedy platí mezi lidmi dobrá ť vůle, až se dovědí, že jím přichází pomoc z nebe. A že je radost blízko! A tak jsem to také pečlivě od sebe odděloval.

Bibli Kralickou upravil spisovatel Broučků Jan Karafiát. Jako znalec řečtiny, kterou bylo evange,ium napsáno, upravil překlad tak, že to zní: "v lidech zalíbení!" A docela moderní překlad všech českých křesťanů, Ekumenický překlad má podrovnější překlad s výkladem: "Sláva na vý-

sostech bohu - a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má zalíbení!"

A tak se už netrapme otázkou, zda jsou tu lidé dobré vůle a lidé zlé vůle. Ale přejme si "pokoj mezi lidmi" a "pokoj mezi národy a národnostmi". A přijměme - a to nejn pro chvíli vánoc - ale pro celý příští rok radostné poselství, že Ježíšovým narozením se začal uskutečňovat Boží příklon k lidem, že nás Kdosi má rád, že v nás našel zalíbení a vede nás k tomu, abychom měli rádi druhé.

Neznamená to nevidět zlo, nevidět, že někdo má zlou vůli, neznamená to zapomenout na ohrožené, za té a hladové. Ale znamená to už si nerozdělovat lidi podle jazyka nebo barvy pleti. A vědět, že naděje tu je pro lidi dobré vůle a pro lidi zlé vůle. Naděje a pomoc je tu pro ty, kteří se u nás narodili nebo k nám přicházejí z daleka. Učme se mít rádi jeden druhého i ty přšspolní! A dobrou vůli u sebe i druhých pěstujme! A na zemi pokoj! Bůh má v nás zalíbení!

Jan Šimša

A NEMĚLI MÍSTA V HOSPODĚ

Když jsem byl ve vyšetřovací vzabě v Bohunicích a pak trávil vánoce ve věznici na Borech, kde jsem mohli s Oldřichem Tomškem, který pak po dalším věznění zemřel, cvičit i vánoční koledy, vděčně jsem vzpomínal na kázání proslulého evangelického bohoslovce ve švýcarské Bazileji - Karla Bartha. Učil na universitě, ale stále chodil kázat do věznice. Jednou o vánocích kázal o tom, jak Josef a Marie putovali do dalekého Betléma pro nával přesporních nedostali nocleh - a neměli míst v hospodě. Poselství tohoto příběhu je určeno právě těm, kdo nemají už ani to místo v hospodě a to jsou vězni, kteří od té doby, co se narodil Ježíš, už nejsou sami. Je s nimi Bůh.

Vánoční vyprávění vnímáme v teple a světle a v rodině jako idylu. Před očima máme české Betlémy, zpodobení Mikoláše Alše nebo Josefa Lady. Ale evangelista Lukáš zaznamenal lidskou bídu, měl na mysli postavení mladé ženy, která má poprvé rodit a není mezi svými ale v cizině. A nemá ani kam dítě položit a tak je dá do žlabu pro dobytek.

A evangelista Matouš ? Ten zaznamenal kru ost světsch vládců, kteří umějí využít i vědce a hvězdopravce, zaznamenal i lhostejnost duchovních znalců, kteří ukážou cestu k dítěti, ale na pokyn toho, kdo chce dítě zabít! A právě Matouš vypráví o tom, že i z toho Betléma Josef a Marie museli utéci s docela malým novorozenětem až do Egypta.

Josef a Marie nejen že neměli místa v hospodě - jako nemají možnost ani do té hodpody jít vězni a pacineti - ale byli v cizině. Byli to přivandrivalci, uprchlíci, či jak se říká v Bibli starým českým slovem: příchozí. Právě uprostřed těžkého života

příchozích se uskutečnila Boží láska do té doby skoro neuvěřitelným způsobem. V podobě dítěte, o němž mnozí uvěřili, že je budoucností a nadějí národa, lidstva a že je to jejich záchrana.

I nám vánoce a ~~zpráva~~^{práva} s tou bolestnou zprávou o vraždění malých chlapečků v Betlémě a okolí ukazují dnešní náš svět s jeho otevřenými i skrytými ranami a bolestmi. Zároveň však je náš dnešní svět s těmi statisíci vězňů, rukojmí, zajatců a uprchlíků, náš svět s vražděním dětí narozených i ještě nenarozených, náš svět s miliony lidmi připravenými odejít z ~~domu~~ vyhladovělého domova za vidinou chlebových měst - tento náš dnešní svět je viděn evangeliem s nadějí, protože s láskou!

Vánoční zvěst nám nechce dát jen několik pokladných hodin po předvánočním kvatlování a shánění. Nechce dát jen chvilky idyly a krásné hudby, vzpomínek na dětství a ra osti z ra ování těch nejmenších. Křesťanské vánoce nám dávají i toto:

Poselství, že tento svět není zapomenut a že má naději. Zprávu, že naděje přichází v docela skromné podobě. Jako přišel na svět Ježíš jako dítě lidem, kteří na rozkaz mocných museli jít kolik dní pěšky bez ohledu na to, že ta mladá žena čekala své první dítě... Jako přišel Ježíš do ohrožení převratů a mocenského zápasu. Vždyť Herodes ho chtěl zabít ze svých "vážných" důvodů: nechtěl, aby mu rostl - vedl vlastních synů, které mimochodem měl zabít také - nějaký konkurenční král. Jako přišel Ježíš jako nenápadné dítě, tak přichází k nám jeho poselství i dnes tiše, nenápadně, po špičkách.

Tuto skromnou podobu Boží lásky smíme přijmout jako naději pro sebe, pro své drahé, pro svou zemi i pro naši znovu začínající demokratickou společnost. Vánoce ~~jsou~~ se s ym tichým poselstvím jsou sk omná podoba velké výzvy ke svobodě a obětavé lásce.

Je to výzva, abychom nezapomněli na ty, kdo nemají už ani tu

hospodu. Abychom nezapomněli na ty, kdo jsou na cestách, abychom nezapomněli na děti, které se rodí někde ve chlévě nebo vyrůstají v chudých ústavech, abychom mysleli na ty, kdo utíkají před válkou nebo před hladomorem a uměli jim v přicházejícím roce otevřít dveře i srdce.

Abychom už dnes mysleli na ty, kdo budou na cestě do pro ně cizího Betléma, což je česky Dům chleba. I na ty, kdo budou utíkat před vražděním jako kdysi podle Matoušova vyprávění utíkal do Egypta Josef s Marií, s narozeným dítětem jménem Ježíš.

A toto dítě utečennců pomalu už třetí tisíciletí se dotýká našich srdcí. A vzbuzuje v nich lásku.

Jan Šimsa

21.prosince 1990

Protestantům Spojených států amerických

Jsem zneklidněn zprávami, že někteří představitelé Vašich církví bzdí úsilí Vašeho prezidenta, přinutit iráckého diktátora k bezpodmínečnému odchodu z Kuvajtu. Vaši představitelé se obávají, že by Irák mohl být napaden bez dostatečného důvodu a nesprávným způsobem. Rozumíme těmto obavám. Také my však máme své obavy. Ptáme se: Obávají se Vaši protestantští církevní představitelé ve stejné míře toho, že Saddam Husajn by mohl pokračovat v zločinech proti Arabům své vlastní země a v genocidě iráckých Kurdů? Obávají se ve stejné míře toho, že agresor by mohl udržet část své kořisti a svého imperiálního prestiže a připravit další agresi a rozpoutat válku mnohem hroznější, než by byla ta, která hrozí dnes?

V tomto ohledu nemáme žádnou důvěru k těm Vaším církevním představitelům, kteří ve jménu míru mají iniciativu Vašeho prezidenta na Předním východě. Sedmdesát let přibývalo dokladů o komunistických zločinech v socialistických státech, vzniklých po druhé světové válce. Ale Vaši církevní představitelé zůstali k těmto zločinům lhostejní, až na výjimky, které vysoce oceňujeme. Světová rada církví se postupně stala účinným ideologickým a politickým nástrojem komunistické expanse. Většina představitelů protestantských církví USA to nezapozorovala. Pokračovala v morální a finanční podpoře církevní instituce, která převzala svou pasivitou a negativní aktivitou část odpovědnosti za komunistické zločiny na celém světě. Zrada SRC byla zradou na všech/přechodných/komunistických/teritóriích/////////na ruském pravoslavném knězi Glebu Jakuninovi v letech 1979 až 1987 byla zradou na všech obětech komunistických režimů.

Nyní podceňují zločinnost režimu Saddama Husajna. Mluví na obranu míru, ale ve skutečnosti tím pomáhají připravovat hrozbu války, jako to činili pánové Chamberlain a Daladier v roce 1938, když vydali Československo Hitlerovi v pošetilé víře, že zachrání mír.

Vysoce oceňujeme iniciativu Vašeho prezidenta na Předním východě. Svým energickým postupem proti agresorovi chrání pan Bush mír, lidská práva a demokracii na celém světě. Nepokládáme Vašeho prezidenta a jeho poradce za neomylné. Představitelé protestantských církví v USA by však měli kritizovat pana Bushe pouze takovým způsobem, který by neoslabil jeho iniciativu proti zločinnému diktátorovi.

Někteří z protestantských signatářů Charty 77 v Českosloven

Milan Balabán	Zdeněk Pine
Zdeněk Bárta	Hana Ponická
Tomáš Cejp	Tomáš Pětross
Jan Dus	Miloš Rejchrt
Anna Dusová	Miroslav Růžička
Michael Dus	František Šilar
Pavel Hlaváč	Jan Šimsa
Svatopluk Karásek	Martin Šimsa
Jan Keller	Vladimír Turek
Marta Kellerová	Jan Tydlitát
Jan Payne	Veronika Tydlitátová
Petr Payne	Josef Vydráň